

H O O F D E N & Z I N N E N

Afschaffing ontwikkelingshulp?

Het begon met een bijdrage aan de opiniepagina van *de Volkskrant*, op 10 mei. Pieter Marres, ambassadeur in bijzondere dienst voor Ethiopië en Eritrea, pleitte daarin voor het stopzetten van ontwikkelingshulp. Hij bezigde twee argumenten. De veelheid van donoren en steeds gecompliceerder voorwaarden waaronder deze ontwikkelingshulp willen verlenen, legt een veel te grote last op het bestuurlijk vermogen van ontwikkelingslanden. Daarnaast neemt ontwikkelingshulp niet alleen de

eigenwaarde van de ontvangende landen weg, maar ook de druk om een daadwerkelijk functionerende staat, met een effectief bestuurs- en belastingsysteem, te ontwikkelen. Daartoe zijn ze echter best in staat. Kijk maar eens maar het vermogen van Ethiopië en Eritrea om op eigen houtje jarenlang oorlog met elkaar te voeren.

De minister van Ontwikkelingssamenwerking, Eveline Herfkens, reageerde daarop met de mededeling dat Marres, dertig jaar lang actief in ontwikkelingssamenwerking, niets nieuws te berde had gebracht. Eigenlijk was zijn betoog plagiaat van wat zij eerder had beweerd. Vervolgens betoogde ontwikkelingshulponderzoeker Paul Hoebink (*de Volkskrant*, 12 mei) onder andere dat het pleidooi van Marres tot niets zal leiden, vanwege internationale verplichtingen zowel als vanwege gevestigde belangen in Nederland. PvdA-Euro-parlementariër Dorette Corbey en directeur Hans Tazelaar van Inzet, Vereniging voor Noord-Zuid Campagne, onderschreven (*de Volkskrant*, 15 mei) de stelling van Marres, dat ontwikkelingshulp vernederend en contraproductief werkt; zij pleitten voor vervanging van ontwikkelingshulp door een liberalisering van het invoerbeleid van de EU en de oprichting van internationale fondsen van VN of EU ten behoeve van gezondheidszorg en onderwijs in wat vroeger de Derde Wereld heette.

Er waren nog meer bijdragen aan deze discussie, vooral uit PvdA-kring. Opvallend was dat niemand het opnam voor de bestaande ontwikkelingshulp, zoals die – volgens overigens wisse-

lende modes – in de afgelopen dertig jaar is uitgevoerd, met vrijwel kritiekloze instemming van de PvdA. Discussie in de partij, bijvoorbeeld op partijcongressen bij de vaststelling van het verkiezingsprogramma, is altijd beperkt gebleven tot de hoogte van het budget, gedefinieerd in een percentage van het nationaal inkomen. Over hoe dit besteed werd en wat dit opleverde, daar is nooit een woord aan vuil gemaakt.

Het budget voor ontwikkelingshulp is het enige op de Rijksbegroting dat niet gekoppeld is aan omschreven doelstellingen, maar is louter afhankelijk van de groei van het nationaal inkomen. Dat houdt in dat het ministerie dagelijks ongeveer twee miljoen gulden extra ter beschikking krijgt. Waarschijnlijk verklaart dit waarom in de PvdA niemand kennelijk in staat en bereid is de traditionele ontwikkelingshulp te verdedigen. Geen betere manier om politieke keuzen te ontlopen dan de onbelemmerde groei van de geldhoeveelheid die daarvoor beschikbaar is.

Wie afschaffing van ontwikkelingshulp te ver vindt gaan, zou daarom op zijn minst moeten pleiten voor een beperking van het budget, om daardoor eindelijk tot een helder beleid te komen, dat het mogelijk maakt vast te stellen wat ontwikkelingshulp feitelijk oplevert, positief zowel als negatief.

BART TROMP
Redacteur S&D